

Motion till riksdagen

1989/90:K234

av Lars Tobisson m.fl. (m)

Finansmakten och budgetprocessen

Med finansmakten avses rätten att bestämma över statens inkomster och utgifter samt att förfoga över statens tillgångar även på annat sätt än genom utgifter. Finansmakten kan delas upp i två huvudfunktioner, beskattning och budgetreglering. Den sistnämnda funktionen innefattar att bestämma till vilka belopp statsinkomsterna skall beräknas och att anvisa anslag till angivna ändamål. Det förfarande som leder fram till beslut om statens inkomster och utgifter för viss period kallas budgetprocessen.

Kännetecknande för en demokratisk stat är att finansmakten ytterst tillkommer folkrepresentationen, även om förslagsrätt och beredningsresurser till övervägande del är förlagda till exekutivmakten. Genomgående har också parlamenten rätt att granska de styrande organens sätt att genomföra de finanspolitiska besluten. Folkrepresentationens faktiska inflytande i dessa sammanhang varierar emellertid starkt mellan olika länder.

Internationell jämförelse

"Parlamentens moder" i *Storbritannien* har i praktiken små möjligheter att påverka den föga sammanhållna budgetprocessen. Regeringen lägger under hösten fram förslag till anslag för det kommande året, och de antas vanligen utan ändring, eftersom underhuset inte får föreslå höjningar. Underhusets granskning av statens utgiftssida får därmed en mera revisionell inriktning. I slutet av mars presenterar finansministern sitt budgetförslag, som med avseende på konkreta åtgärder endast berör inkomstsidan. Budgetåret börjar sedan den 6 april, d.v.s. innan parlamentet har slutbehandlat förslaget till finanslag, vilket betyder att finansministerns förslag betraktas som i det närmaste definitivt.

Den maktindelning som präglar statsskicket i *Förenta staterna* ger kongressen betydligt större inflytande över budgetarbetet. Presidenten lägger i januari fram ett budgetförslag, som i kongressen betraktas närmast som ett diskussionsunderlag. Efter en komplicerad utskottsbehandling i två kamrar framkommer – ofta efter budgetårets start den 1 oktober – en kompromissprodukt, som vanligen starkt avviker från de ursprungliga intentionerna. Kongressens avgöranden i budgetfrågor är dock inte slutgiltiga. Presidenten kan vägra att skriva under besluten och på så vis påverka utgiftssidan nedåt. Däremot får han inte spendera mer än vad kongressen godkänt.

Den starkt reglerade budgetprocessen i *Förbundsrepubliken Tyskland* tillerkänner – till skillnad från vad som gäller i *Förenta staterna* – finansministern en stark ställning. Regeringens budgetförslag, som framläggs i början

av hösten, är omfattande och detaljerat. Efter en generaldebatt i förbunds-
dagen om den ekonomiska politiken sker utskottsbehandling dels i fackut-
skott, dels i det speciella budgetutskottet, som i utgiftsfrågor fungerar som
ett slags "överutskott". Granskningen är – åtminstone på vissa områden –
mycket grundlig men leder i allmänhet endast till smärre förändringar. Ett
underutskott knutet till budgetutskottet reviderar hur tidigare beviljade me-
del har utnyttjats.

I *Norge*, där budgetåret sammanfaller med kalenderåret, presenteras bud-
getförslaget i samband med stortingets öppnande i början av oktober. Det
remitteras till finanskommittén, vars första betänkande efter några veckor
ligger till grund för stortingets finansdebatt och skall vara vägledande för de
övriga utskottens arbete. De anslagsbeslut som stortinget sedan fattar på ba-
sis av de olika fackutskottens betänkanden är endast preliminära i avvaktan
på finanskommitténs slutliga ställningstagande till budgetpropositionen.
Motioner i budgetfrågor är mindre vanliga, varför tyngdpunkten i det parla-
mentariska arbetet ligger på utskottsbehandlingen.

Även i *Danmark* sammanfaller "finansåret" med kalenderåret, och folke-
tingets i tiden komprimerade budgetarbete sker under hösten. Motioner är
sällsynta. Finansutvalget har en stark ställning och träder ofta i direktkon-
takt med regeringen. Förändringar är inte ovanliga, och många gånger fast-
ställs budgeten efter en stor kompromiss i folketinget mellan regeringen och
ett antal partier.

Budgetbehandlingen i *Finland* infaller likaledes under hösten med sikte på
kalenderårets början. Utskottsprövningen sker i ett statsutskott enligt den
modell som gällde i Sverige före 1970. Eftersom budgetförslaget i allmänhet
är framförhandlat mellan partierna i en majoritetsregering, blir det sällan
utrymme för större förändringar. Särskild betydelse har regeringsformens
föreskrifter om kvalificerad majoritet vid vissa riksdagsbeslut. Bl.a. kan be-
slut om skatter, som är avsedda att uttas under mer än ett år, förklaras vi-
lande till efter nästkommande val på begäran av en tredjedel av riksdagens
ledamöter.

Sammanfattningsvis kan konstateras, att den beslutsrätt i budgetfrågor
som formellt tilldelas folkrepresentationen ofta i praktiken vilar hos rege-
ringen. I vissa länder förekommer dock ändringar även under budgetproces-
sens senare led. Motpoler kan de båda anglosaxiska länderna Storbritannien
och Förenta staterna sägas vara. På denna skala intar Sverige en mellanställ-
ning, dock med dragning åt Storbritanniens håll.

Regelsystemet i Sverige

I Sverige inleds budgetarbetet med att finansdepartementet på våren utfär-
dar anvisningar för myndigheternas anslagsframställningar inför den stats-
budget som skall börja gälla den 1 juli nästa år. Dessa framställningar inläm-
nas till berörda departement i början av hösten. Efter beredning i regerings-
kansliet fastställer regeringen budgetpropositionen, som överlämnas till
riksdagen den 10 januari. Därefter följer två veckor av allmän motionstid,
under vilken riksdagens ledamöter har tillfälle att presentera motförslag. Ut-
skottsbehandling sker först i finansutskottet, och den leder fram till ett all-

mänt ställningstagande i samband med finansdebatten. De enskilda utgiftsförslagen behandlas emellertid i fackutskotten tillsammans med senare tillkommande anslagsförslag i särpropositioner samt i kompletteringspropositionen i slutet av april. Sedan kammaren tagit ställning till utskottens förslag sammanställer finansutskottet på riksmötets sista dag en statsbudget. Regeringen ställer före den 1 juli genom regleringsbrev medel till myndigheternas förfogande. Ändringar i statsbudgeten kan under löpande budgetår göras genom beslut om tilläggsbudget.

Denna uppläggningsprocess är det konkreta uttrycket för principen att "Svenska folkets urgamla rätt att sig beskatta utövas av riksdagen allena" (1809 års regeringsform, § 57). Den del som avser riksdagens behandling av budgetförslaget genomgick dock betydande förändringar i och med den utskottsreform som trädde i kraft 1971. Dessförinnan vilade huvudansvaret för budgetens inkomstsida på bevillningsutskottet och för utgiftssidan på statsutskottet. I den nya ordningen har skatteutskottet i stort sett övertagit bevillningsutskottets uppgifter. Statsutskottet har avlösts av finansutskottet, som har ett övergripande ansvar för budgetbehandlingen, men de övriga utskotten har att pröva anslagsfrågor som hör till deras respektive fackområden. Anslagsbesluten är giltiga i och med att riksdagen expedierat besluten, vilket sammanhänger med att statsbudgeten i dess helhet inte fastställs formellt av riksdagen. Regeringen är dock inte skyldig att verkställa riksdagens beslut om utgifter. Enligt förarbetena till grundlagsreformen skulle fackutskotten svara för uppföljningen av tidigare budgetbeslut. Till den del sådan granskning sker i riksdagen utförs den dock numera av riksdagens revisorer.

Brister i nuvarande ordning

Stigande utgifts- och skattekvot

Det sätt på vilket finansmakten utövas i Sverige är behäftat med en rad allvarliga svagheter. Det största problemet är naturligtvis det förhållandet att gällande ordning har medgett – eller inte kunnat förhindra – den offentliga verksamhetens snabba expansion under senare år. Vårt land intar härvidlag en särställning vid en internationell jämförelse. De offentliga utgifterna har som mest varit uppe i ca två tredjedelar av bruttonationalprodukten. Trots allt tal om ett skattetak vid 50 procent av de samlade inkomsterna i landet har skattetrycket drivits upp till ca 56 procent att jämföra med under 40 procent i genomsnitt för OECD-länderna. Resultatet kan avläsas i form av långsam tillväxt, svag produktivitetsförbättring, snabb kostnadsstegring och urholkning av konkurrenskraften, vilket allt medverkat till att Sverige halkar efter i välfärdsutvecklingen. Det räcker att jämföra med Finland, som mycket tack vare den konstitutionellt begränsade finansmakten klarat att hålla ett skattetryck kring OECD-genomsnittet. Detta är den kanske främsta orsaken till att landet på kort tid hämtat in Sveriges försprång i standardhänseende och är på väg att passera när det gäller bruttonationalprodukt per invånare.

Bristande kontroll

Ansvällningen av den offentliga verksamheten har inte till alla delar varit avsiktlig. Det framgår av vidstående tabell, som för de senaste åren visar hur såväl statens inkomster och utgifter som budgetsaldot har förändrats från ursprungligt förslag till slutligt utfall. Delvis är detta en följd av att löne- och prisstegringen regelbundet har underskattats, vilket förklaras av en blandning av önsketänkande och försök att påverka arbetsmarknadens parter. Men dessutom kan orsaken spåras i bristen på möjligheter för politikerna att kontrollera budgetutvecklingen.

Regeringens förslag till statsbudget i januarigerett intryck av stor exakthet. Det redovisade budgetsaldot anges få just den effekt på den totala efterfrågan som det samhällsekonomiska läget kräver. Finansutskottet diskuterar avvägningen, men regeringens ståndpunkt fastställs regelmässigt i anslutning till finansdebatten i februari/mars. Denna ritual framstår som egendomlig inte bara i ljuset av den erfarenhet som säger att det slutliga budgetsaldot aldrig blir vad det var tänkt att vara. En stor utgiftspost är kostnaderna för statsskulden, vilka påverkas av ränte- och valutakursförändringar som man inte ens gör ett försök att förutse. En betydande inkomstpost utgörs av inlevererade överskottsmedel från riksbanken, vars storlek fastställs först under det löpande budgetåret – i såväl budgetpropositionen som statsbudgeten för 1988/89 upptogs den till 4 000 miljoner kronor, men det faktiska beslutet blev 6 600 miljoner kronor. Ett antal planerade förändringar på både inkomst- och utgiftssidan redovisas inte i budgetförslaget men skall i princip dölja sig under beteckningen Tillkommande utgiftsbehov, netto – att denna post är ospecificerad torde till inte ringa del sammanhånga med att träffsäkerheten i fråga om det slutliga utfallet erfarenhetsmässigt är mycket dålig.

Finansutskottets betänkande med riktlinjer för budgetregleringen i februari och kammarens beslut med anledning därav förväntas vara styrande för utgiftsprövningen i fackutskotten. Denna har emellertid påbörjats dessförinnan, och det förekommer ingen samlad prövning av huruvida utgiftsöverskridanden inom ett visst område uppvägs av nedskärningar på annat håll eller av inkomstförstärkningar. Finansutskottet kan på riksmötets sista dag få sammanställa en statsbudget som kraftigt avviker från vad riksdagen tre månader tidigare fastslagit som en bindande norm. Ofta är en bidragande orsak att regeringen, sedan löne- och prisprognoserna visat sig överoptimistiska, driver igenom åtstramande åtgärder med tyngdpunkten på inkomstsidan i form av skattehöjningar men med viss uppgång även på utgiftssidan genom kompenserande bidragshöjningar.

Sådana åtgärdspaket kan naturligtvis också introduceras under löpande budgetår. Men även om statsbudgeten ligger fast, blåses normalt såväl inkomst- som utgiftssidan upp successivt. I det förra avseendet beror detta på att inkomst- och konsumtionsökningen blir större än vad man velat räkna med, vilket späder på skatteintäkterna. Vad utgifterna beträffar är en viktig förklaring att budgetposterna till betydande del har karaktären av förslagsanslag, som utan vidare får överskridas. Det kan aldrig bli brist i kassan, eftersom riksgäldskontoret är förpliktat att låna upp erforderliga medel oavsett vad riksdagen har sagt om behovet av statlig upplåning.

Statsbudgetens inkomster – utgifter och saldo 1983/84-1990/91
 Miljarder kronor

Bå	BP 1			KP 1			SB			BP 2			KP 2			Utfall		
	Ink	Utg	Saldo	Ink	Utg	Saldo	Ink	Utg	Saldo	Ink	Utg	Saldo	Ink	Utg	Saldo	Ink	Utg	Saldo
83/84	204	294	(90)	208	298	(90)	211	301	(90)	218	303	(85)	221	299	(78)	221	298	(77)
84/85	224	305	(81)	243	311	(68)	244	311	(67)	251	321	(70)	257	326	(69)	261	329	(68)
85/86	257	320	(63)	261	322	(61)	262	323	(61)	273	325	(52)	276	326	(50)	275	322	(47)
86/87	287	336	(49)	293	337	(44)	293	336	(43)	299	340	(41)	305	339	(34)	320	335	(15)
87/88	309	346	(37)	318	349	(31)	318	347	(29)	333	348	(15)	336	342	(6)	333	337	(4)
88/89	341	353	(12)	346	353	(7)	347	353	(6)	364	353	11	365	354	11	368	350	18
89/90	375	375	0	386	375	11	378	386	(8)	412	394	18						
90/91	408	408	0															

Förklaringar: Bå = budgetår
 BP 1 = budgetproposition föregående januari
 KP 1 = kompletteringsproposition föregående april
 SB = statsbudget
 BP 2 = budgetproposition under budgetåret
 KP 2 = kompletteringsproposition under budgetåret
 () = underskott

Bristande uppföljning

Den svenska budgetprocessen kännetecknas av att nästan all politisk verksamhet hänför sig till beredningsstadiet fram till dess besluten om inkomster och utgifter är fattade. I och med att budgetåret inleds glöms statsbudgeten bort. Intresset inriktas på nästföljande budgetförslag. Ändå visar erfarenheten att det slutliga budgetutfallet starkt skiljer sig från vad som beslutats ett drygt år tidigare. Särskilt anmärkningsvärt är att så liten uppmärksamhet ägnas åt uppföljningen och utvärderingen av fattade beslut om statens inkomster och utgifter. I andra länders parlament är detta en viktig uppgift för "budgetutskott", fackutskott eller särskilda revisionsutskott. I Sveriges riksdag åvilar uppgiften närmast riksdagens revisorer, som dock mest ägnar sig åt förvaltningsrevision.

Bristande åttlydnad

Som framgått av det föregående är den svenska budgetprocessen så upplagd att regeringen den 10 januari skall presentera sina förslag till statens inkomster och utgifter för det budgetår som börjar vid nästa halvårsskifte och att oppositionspartierna och riksdagens ledamöter därefter har två veckor på sig att redovisa sina motförslag. Utvecklingen har emellertid alltmer gått därhän att budgetpropositionen i januari fått karaktären av en allmänekonomisk betraktelse. Viktiga utgiftsförslag har sedan successivt framlagts i särpropositioner. Eftersom sådana numera – i den mån de berör budgetanslag – skall föreligga till slutet av februari, väljs emellertid ofta utvägen att spara dem till kompletteringspropositionen i slutet av april, vilken därmed alltmera kommit att utgöra det egentliga heltäckande budgetförslaget. Detta gäller åtminstone utgiftssidan. Beträffande inkomstsidan sparas ofta förslagen till nära nästkommande årsskifte – dvs. efter det att en god del av budgetåret har avverkats. Ett belysande exempel är propositionen om ett första led i skatteomläggningen 1990, vilken lades fram den 13 november med omfattande verkningar för senare hälften av budgetåret 1989/90.

Alldeles bortsett från att avsaknaden av en sammanhållen budgetprövning medför att samma anslagspost kan komma att prövas flera gånger med olika resultat – vid de senare tillfällena under stark tidspress – skapar denna brist på respekt för regelsystemet svårigheter för framför allt riksdagens oppositionspartier. Dessa är hänvisade till att redovisa sina budgetalternativ senast den 25 januari, medan regeringen kan vänta beträffande utgifterna åtminstone till slutet av april och beträffande inkomsterna åtminstone till senhösten. Oppositionens möjligheter att återkomma efter den allmänna motions tiden är beroende av om regeringen i sina propositioner aktualiserar ändringar beträffande berörda anslag resp. skatter/avgifter. Den som vill finansiera en skattesänkning med en utgiftsminskning måste redovisa den sistnämnda senast i januari för att säkert få förslaget behandlat. Återigen kan 1990 års skatteomläggning tjäna som ett exempel. Den moderata riksdagsgruppen föreslog under allmänna motionstiden i januari 1989 en omfattande delreform 1990, som bl.a. skulle inrymma marginalsattesänkningar med 7 procentenheter i de inkomstlägen där heltidsarbetande befinner sig och som till stor del skulle finansieras genom besparingar på budgetens utgiftssida.

Förslagen avsågs under våren men upprepades i anslutning till kompletteringspropositionen för att då på nytt avslås. När sedan regeringen lade fram förslag om samma marginalskattelättnader i november, var möjligheten till finansiering genom besparingar kraftigt beskuren.

Mot. 1989/90
K234

Överväganden

Snabbt stigande statsutgifter och skatter samt växande budgetunderskott framkallade under 1970-talet i många länder en reaktion mot den relativistiska lössläppthet som följde i spåren av den aktiva konjunkturpolitiken och övergången till flytande växelkurser. Krav restes på en återgång till fasta normer. En viktig diskussion handlade om möjligheterna att med olika konstitutionella medel inskränka statsorganens möjligheter att öka de offentliga utgifternas och inkomsternas andelar av samhällsekonomin och att underbalansera budgeten.

En tanke som därvid har framförts är att kräva kvalificerad majoritet i folkrepresentationen för beslut om skattehöjningar eller nya utgiftsåtaganden. En annan metod är att ange ett tak för antingen de offentliga utgifterna eller inkomsterna, vilket som regel uttrycks som en procentsats av bruttonationalprodukten. Ytterligare ett krav som kan uppställas är att statsbudgeten skall vara i balans antingen varje år eller sett över en konjunkturcykel. I linje med den sistnämnda tankegången ligger Gramm-Rudman-Hollins-lagen i USA, som syftar till att binda beslutsfattarna vid en i tiden fastlagd plan för avveckling av budgetunderskottet. En av många svagheter med denna konstruktion har dock visat sig vara att det för varje år fastställda målet hänför sig till en prognos och inte till det faktiska utfallet.

I Sverige har keynesianismen dröjt sig kvar längre än i de flesta andra industriländer. Den aktiva konjunkturpolitiken har tillämpats så att utgifterna har höjts vid avmattning och skatterna vid överhettning, vilket lett fram till att vårt land företer de högsta utgifts- och skattekvoterna bland OECD-länderna. Problemet är dock numera inte något underskott i statens finanser utan motsatsen. Vidgas blicken till hela den offentliga sektorn, pågår en kraftig överbeskattning av folket, vilken dessutom enligt regeringspartiets uttalade planer ytterligare skall skärpas. Syftet anges vara att i offentlig regi stärka sparandet, men resultatet blir en successiv socialisering av den svenska ekonomin.

Det framstår som rimligt att på konstitutionell väg försöka försvåra en utveckling, som leder till ett sämre funktionssätt för ekonomin och på längre sikt till ett byte av samhällssystem. De metoder som anvisats i den internationella debatten är emellertid alla förenade med svagheter. Krävs det absolut majoritet för exempelvis beslut i skattefrågor, blir det ju än svårare att få gehör i riksdagen för den nödvändiga sänkningen av skattetrycket. Det går knappast att finna någon objektiv grund för högsta tillåtna utgifts- och/eller skattekvoter, och det är ingen lösning att förhindra att de stiger från nuvarande nivåer, eftersom strävningen måste vara att de skall sänkas.

Problemen med ett krav på budgetbalans ligger mer på det tekniska området. Visserligen har tilltron till en finavstämning av den ekonomiska politiken med finanspolitiska medel allmänt övergivits till förmån för en ordning,

där penningpolitiken svarar för den kortsiktiga stabiliseringspolitiken, medan finanspolitiken mer inriktas på strukturella mål. Men stora konjunkturella balansstörningar bör kunna pareras även med finanspolitiska insatser. Dessutom kvarstår problemet med att en planerad jämvikt i budgeten genom en oförutsedd ekonomisk utveckling kan resultera i över- eller underskott. Bland ytterligare komplikationer kan nämnas att vissa utgifter och inkomster förs eller kan läggas utanför statsbudgeten samt att egentligen även övriga delar av den offentliga sektorn – kommuner, landsting och socialförsäkringssektorn – borde inordnas under balanskravet.

Förslag

Likväl gäller utan tvivel det förhållandet att budgetprocessen i Sverige behöver stramas upp. Regleringen av finansmakten i grundlagen är påfallande kortfattad. Ätminstone fram till 1937 fanns dock inskrivet ett krav att statsbudgeten skulle vara balanserad. Det finns skäl att återinföra denna föreskrift som en målsättning över tiden. Detta löser visserligen inte problemet med de alltför höga utgifts- och skattekvoterna. Med nuvarande riksdagsmajoritet och regering får man då här dock lita till att allt friare rörelser över gränserna för arbetskraft och kapital genom marknadens försorg kommer att framtvinga en anpassning nedåt för Sveriges del.

Riksdagens budgetarbete bör också göras mer sammanhållet och konsekvent genom att finansutskottet åläggs att föreslå ramar för olika utgiftsområden, vilka efter riksdagens beslut skall utgöra riktlinjer för fackutskottens fortsatta prövning. Vidare finns det skäl att låta de olika utgiftsbesluten vara preliminära i avvaktan på att finansutskottet vidtar från ekonomisk-politisk synpunkt erforderliga korrigeringar och sedan förelägger kammaren ett slutligt budgetförslag för antagande.

En egendomlighet i organisationen av den svenska finansmakten var länge att riksdagen inte fattade något beslut om hur stor statsupplåningen skulle få vara. Det ålåg riksgäldskontoret som riksdagens verk att automatiskt låna upp så mycket som behövdes för att täcka statens medelsbehov. I samband med att riksgäldskontoret nyligen ombildades till en myndighet under finansdepartementet infördes den ordningen att riksdagen ger regeringen ett uttryckligt bemyndigande att svara för erforderlig upplåning, vilket uppdrag sedan vidarebefordras till riksgäldskontoret. I andra länder, t.ex. Danmark, Finland, Norge, Frankrike, Förbundsrepubliken Tyskland och Förenta staterna, beslutar emellertid parlamenten dessutom hur mycket staten får låna upp under en viss tidsperiod eller hur stor statsskulden högst får vara. Om dessa gränser behöver överskridas, måste berörd regering återkomma till parlamentet med begäran om nytt bemyndigande, vilket föranleder offentlig debatt och naturligtvis ökar de folkvaldas kontrollmöjligheter. På motsvarande sätt bör riksdagens årliga bemyndigande enligt lagen (1988:1387) om statens upplåning vara försett med en beloppsgräns, som inte får överskridas utan nytt riksdagsbeslut.

Ett enkelt sätt att skapa förutsättningar för en bättre uppföljning och utvärdering av budgetbesluten från riksdagens sida är att föreskriva att samtidigt med budgetpropositionens förslag till nya anslagsposter skall redovisas

inte bara det löpande årets budgetpost utan även det föregående budgetårets utfall för berört anslag. I övrigt krävs en förstärkning av riksdagens revisorers ställning och resurser i enlighet med vad som föreslås i motion 1989/90:Fi412 av Lars Tobisson m.fl. (m). I redovisningsrevisionellt avseende bör dessutom ett närmare samarbete etableras mellan riksdagens revisorer och finansutskottet.

Vad avser de i det föregående beskrivna, med tiden allt större avvikelserna från den för budgetbehandlingen i riksdagen föreskrivna beslutsprocessen kan det naturligtvis sägas, att en regering alltid med stöd av en riksdagsmajoritet kan sätta sig över uppställda ordningsregler. En motåtgärd skulle kunna vara att tillåta en friare motionsrätt i anslutning till särpropositioner och kompletteringsproposition. Emellertid skulle en sådan modell bli mycket tungrodd, och någon egentlig utgiftsprövning skulle egentligen inte komma igång förrän i maj månad. Rättelse kan därför egentligen inte vinnas på annat sätt än att riksdagen av regeringen kräver att den verkligen redovisar sina förslag till inkomster och utgifter för nästkommande budgetår på avsett sätt i budgetpropositionen i januari.

Det bör ankomma på vederbörande utskott att utforma erforderlig författningstext.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen beslutar att målsättningen om en över tiden balanserad budget skall ges grundlagsmässigt uttryck,
2. att riksdagen beslutar att i anslutning till finansdebatten ramar skall fastställas för utskottens förslag i anslagsfrågor,
3. att riksdagen beslutar att anslagsbeslut skall vara preliminära i avvaktan på en samlad avvägning i finansutskottet, vilken sedan läggs till grund för kammarens slutliga beslut om statsbudgeten,
4. att riksdagen med ändring av lagen (1988:1387) om statens upplåning beslutar att bemyndigandet till regeringen skall ange en övre gräns, som inte får överskridas utan nytt riksdagsbeslut,
5. att riksdagen hos regeringen begär tilläggsdirektiv till budgetpropositionsutredningen angående redovisning av senaste utfall för olika budgetposter.
6. att riksdagen föreskriver och underlättar ett närmare samarbete mellan riksdagens revisorer och finansutskottet beträffande redovisningsrevisionen,
7. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om nödvändigheten av att följa uppställda regler för budgetprocessen.

Stockholm den 23 januari 1990

Mot. 1989/90

K234

Lars Tobisson (m)

Rune Rydén (m)

Ing-Britt Nygren (m)

Knut Wachtmeister (m)

Filip Fridolfsson (m)

Margareta Gard (m)